

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์ ดร.อิสสระ นิตินันท์ประกาศ ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๗/๒๕๕๕

วันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๕

เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ กรณีนายสมพงษ์ เกษตรภิบาล เลขานุการรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ และจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ซึ่งต่อไปในคำวินิจฉัยนี้จะเรียกว่า “ผู้ร้อง”) โดยประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติได้เสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ กรณีนายสมพงษ์ เกษตรภิบาล (ซึ่งต่อไปในคำวินิจฉัยนี้จะเรียกว่า “ผู้ถูกร้อง”) จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ และจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ* โดยชี้แจงข้อเท็จจริงดังต่อไปนี้

ผู้ถูกร้องได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเลขานุการรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายปิยะฉัตร วัชรภรณ์) ในรัฐบาลพลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ เป็นนายกรัฐมนตรี ตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๔๒/๒๕๔๐ ลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๔๐ และได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อผู้ร้องตามรัฐธรรมนูญ รวม ๒ ครั้ง ดังนี้

ครั้งที่ ๑ กรณีเข้ารับตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่ง ผู้ถูกร้องยื่นบัญชี ฯ เมื่อวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๐ (ยื่นบัญชีเดียวกันและยื่นในวันเดียว)

ครั้งที่ ๒ กรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลา ๑ ปี ผู้ถูกร้องยื่นบัญชี ฯ เมื่อวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๑

ผู้ร้องได้ตรวจสอบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ถูกร้องดังกล่าวแล้วพบว่า ยังดำเนินการไม่ถูกต้องตามมาตรา ๒๕๑ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ ดังนี้

* เสนอตามหนังสือ ที่ ปช ๐๐๐๖/๑๓๔ ลงวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕

(๑) ไม่ยื่นบัญชีพร้อมเอกสารประกอบซึ่งเป็นสำเนาหลักฐานที่พิสูจน์ความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สิน กล่าวคือผู้ถูกร้องแสดงในบัญชีกรณีเข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่ง (บัญชีเดียวกัน) ว่า มีบ้านอาศัยราคา ๑๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท และแสดงในบัญชีกรณีพ้นจากตำแหน่งแล้วหนึ่งปีว่า มีบ้านอาศัยราคา ๑๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท แต่ผู้ถูกร้องไม่แนบสำเนาทะเบียนบ้านซึ่งเป็นสำเนาหลักฐานที่พิสูจน์ความมีอยู่จริงของบ้านพักอาศัยดังกล่าว

(๒) ไม่ยื่นบัญชีพร้อมสำเนาแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาทั้งของตนเองและคู่สมรสในรอบปีภาษีที่ผ่านมา คือบัญชีกรณีเข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่ง ไม่แนบสำเนาแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของตนเองและคู่สมรสประจำปีภาษี ๒๕๓๕ และกรณีพ้นจากตำแหน่งแล้ว ๑ ปี ไม่ได้แนบสำเนาแบบรายการแสดงภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาประจำปี ๒๕๔๐ ทั้งของตนเองและคู่สมรส

(๓) ไม่ลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้องกำกับในสำเนาหลักฐานที่ยื่นประกอบบัญชีจำนวน ๖ หน้า

นอกจากนี้ผู้ร้องยังตรวจพบว่า รายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ผู้ถูกร้องได้แสดงไว้ในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินไม่ถูกต้องตรงกับความเป็นจริง ดังนี้

(ก) บัญชีกรณีเข้ารับตำแหน่งและ

พ้นจากตำแหน่งเป็นบัญชี ๑ เดียวกัน

ยื่นเมื่อวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๑

	ผู้ถูกร้องยื่นแสดง ๑	ผลการตรวจสอบของผู้ร้อง
เงินฝากธนาคาร	๑ บัญชี ๒๕,๐๐๐ บาท	๑๑ บัญชี ๑๖๔,๕๒๑.๒๐ บาท
ที่ดิน	๘ แปลง	๒๑ แปลง
ยานพาหนะ	๕ คัน	๓๐ คัน
หนี้สิน	๑๐๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท	๑๖๓,๒๔๓,๖๑๖.๖๑ บาท

(ข) บัญชี ๑ กรณีพ้นจากตำแหน่งแล้ว ๑ ปี ยื่นเมื่อวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๑

	ผู้ถูกร้องยื่นแสดง ๑	ผลการตรวจสอบของผู้ร้อง
เงินฝากธนาคาร	๑ บัญชี ๕๔,๗๕๐.๒๐ บาท	๑๑ บัญชี ๑๓๐,๘๗๔.๐๒ บาท
ที่ดิน	๘ แปลง	๑๒ แปลง
สิ่งปลูกสร้างอื่น	-	๒ หน่วย
ยานพาหนะ	๕ คัน	๓๐ คัน
หนี้สิน	๑๔๓,๐๐๐,๐๐๐ บาท	๑๐,๓๔๓,๐๐๘.๓๖ บาท

ผู้ร้องได้แจ้งให้ผู้ถูกร้องทราบและให้โอกาสชี้แจงข้อเท็จจริง รวม ๔ ครั้ง ดังนี้
ครั้งที่ ๑ ตามหนังสือลับ ที่ ปช. ๐๐๐๖/๖๒๑ ลงวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๓
ครั้งที่ ๒ ตามหนังสือลับ ที่ ปช. ๐๐๐๖/๕๑ ลงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔
ครั้งที่ ๓ ตามหนังสือลับ ที่ ปช. ๐๐๐๖/๑๐๐๑ ลงวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๔
ครั้งที่ ๔ ตามหนังสือลับ ที่ ปช. ๐๐๐๖/๑๕๐๖ ลงวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๕๔

แต่ผู้ถูกร้องไม่ได้ชี้แจงข้อเท็จจริงแต่ประการใด

ผู้ร้องได้พิจารณาเรื่องนี้ในการประชุมครั้งที่ ๘/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๕๕
มีมติเป็นเอกฉันท์ด้วยคะแนนเสียง ๕ เสียงว่า ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและ
หนี้สิน และเอกสารประกอบตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ และจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน
และหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ
ให้เสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕

ในเบื้องต้น จะพิจารณาว่า ศาลรัฐธรรมนูญจะรับคำร้องดังกล่าวไว้พิจารณาได้หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า การเสนอเรื่องดังกล่าวต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาด
เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ ศาลรัฐธรรมนูญจึงรับเรื่องนี้ไว้พิจารณาวินิจฉัยได้

ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งรับคำร้องดังกล่าวไว้พิจารณาวินิจฉัย และได้ส่งสำเนาคำร้องและเอกสาร
ประกอบให้ผู้ถูกร้องทราบ และให้โอกาสผู้ถูกร้องชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวัน
นับแต่วันที่ได้รับหรือถือว่าได้รับหนังสือที่มีไปถึงผู้ถูกร้อง

ผู้ถูกร้องได้ขอขยายเวลาการยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาออกไปจากกำหนดเดิมอีกสิบห้าวัน
และศาลรัฐธรรมนูญอนุญาตให้ขยายเวลาตามที่ขอมาได้ โดยให้ยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในวันที่ ๑๕
เมษายน ๒๕๕๕ แต่เมื่อครบกำหนดเวลาดังกล่าวผู้ถูกร้องมิได้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาแต่อย่างใด

จะได้พิจารณาวินิจฉัยประเด็นตามคำร้องซึ่งมีว่า ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน
และหนี้สิน และเอกสารประกอบตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ และจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน
และหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ
ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ หรือไม่

มีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยในเบื้องต้นว่า ผู้ถูกร้องมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและ
หนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ ประกอบมาตรา ๒๕๒
หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า

“ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองดังต่อไปนี้ มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่งหรือพ้นจากตำแหน่ง

ฯลฯ

(๕) ข้าราชการการเมืองอื่น”

และวรรคสองของมาตราดังกล่าวบัญญัติว่า “บัญชีตามวรรคหนึ่งให้ยื่นพร้อมเอกสารประกอบ ซึ่งเป็นสำเนาหลักฐานที่พิสูจน์ความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าว รวมทั้งสำเนาแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในรอบปีภาษีที่ผ่านมา โดยผู้ยื่นจะต้องลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้องกำกับไว้ในบัญชีและสำเนาหลักฐานที่ยื่นไว้ทุกหน้าด้วย”

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๒ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า

“บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามมาตรา ๒๕๑ ให้แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่มีอยู่จริงในวันที่ยื่นบัญชีดังกล่าว และต้องยื่นภายในกำหนดเวลาดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่เป็นกรับตำแหน่ง ให้ยื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันเข้ารับตำแหน่ง

(๒) ในกรณีที่เป็นกรับพ้นจากตำแหน่ง ให้ยื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันพ้นจากตำแหน่ง

และวรรคสองของมาตราดังกล่าวบัญญัติว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี ผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองซึ่งพ้นจากตำแหน่ง นอกจากต้องยื่นบัญชีตาม (๒) แล้ว ให้มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินอีกครั้งหนึ่งภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งดังกล่าวมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีด้วย”

โดยที่ผู้ถูกร้องซึ่งดำรงตำแหน่งเลขาธิการรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ซึ่งมีฐานะเป็นข้าราชการการเมืองตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการการเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๔ (๑๕) จึงเป็นข้าราชการการเมืองตามมาตรา ๒๕๑ (๕) ของรัฐธรรมนูญ และมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ ประกอบมาตรา ๒๕๒

จะได้วินิจฉัยประเด็นตามคำร้องว่าผู้ถูกร้องจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ หรือไม่

พิจารณาแล้ว ข้อเท็จจริงฟังได้ตามคำร้องว่าบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบที่ผู้ถูกร้องยื่นต่อผู้ร้องเมื่อวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ และวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๑

มีรายการทรัพย์สินและหนี้สินหลายรายการไม่ถูกต้องตามหลักฐานที่ผู้ร้องตรวจพบดังกล่าวแล้วข้างต้น ซึ่งในเรื่องนี้ผู้ร้องได้ให้อีกาสผู้ถูกร้องชี้แจงข้อเท็จจริงรวม ๔ ครั้ง แต่ผู้ถูกร้องก็ไม่ได้ชี้แจงให้ผู้ร้องทราบ นอกจากนี้เมื่อผู้ร้องได้เสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ วรรคสอง ศาลรัฐธรรมนูญก็ได้ให้อีกาสผู้ถูกร้องชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาและอนุญาตให้ผู้ถูกร้องขยายเวลาการชี้แจงข้อกล่าวหาตามที่ผู้ร้องขอขยาย แต่ผู้ถูกร้องก็ไม่ได้ยื่นคำชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญแต่ประการใด

พฤติการณ์ของผู้ถูกร้องดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าผู้ถูกร้องจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน ฯ ด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ

ด้วยเหตุผลดังกล่าวมาข้างต้น จึงวินิจฉัยชี้ขาดว่าผู้ถูกร้องจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน และหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ

ศาสตราจารย์ ดร.อิสสระ นิติทัณฑ์ประภาศ

ประธานศาลรัฐธรรมนูญ